

Дата: 18.11.2021

Група: 25

Предмет: Інформаційні системи і технології в комерційній діяльності

УРОК № 36

ТЕМА: Призначення спеціальних комерційних програм. Їх можливості

МЕТА:

- Ознайомити учнів з поняттям «Комерційні програми».
- Вивчити основні вимоги та функції ПЗ роботи бухгалтера
- Сформувати в учнів логічне мислення, пізнавальних інтересів, навиків роботи на комп'ютері, роботи з АРМ бухгалтера
- Сприяти всебічному розвитку особистості;
- Виховувати інформаційно-освічену людину.

1. Поняття про комерційні програми

Комерційне програмне забезпечення (*англ. commercial software*) — програмне забезпечення, створене комерційною організацією з метою отримання прибутку від його використання іншими, наприклад, шляхом продажу копій.

Комерційне і вільне програмне забезпечення

Безліч людей помилково вважають комерційне та вільне протилежностями. Відмінності між цими двома видами не настільки критичні, як може здатися на перший погляд. Адже вільним ПЗ вважається з того моменту, як автор надає права на вільну модифікацію, поширення і отримання прибутку зі свого продукту. З цього випливає, що вільні програми цілком можуть бути і комерційними продуктами. Гарними прикладами комерційних програм, що відносяться до розряду вільних є компілятор GNU ADA або багато операційні системи на основі GNU/Linux.

Протилежністю вільного програмного забезпечення є власницьке програмне забезпечення, яке також може бути як комерційним, так і безкоштовним (*freeware*).

2. Переваги комерційного програмного забезпечення

Технічна підтримка продукту

Найважливішою особливістю комерційний програмних продуктів є підтримка великих компаній, прямо зацікавлених у поширенні свого програмного продукту. Багато організацій надають виключно платну підтримку своїх продуктів, такий підхід, як правило, використовують організації надають відкриті вихідні коди. Для продуктів, що розповсюджуються на комерційній основі діють зазвичай безкоштовні служби підтримки, покликані збільшити рівень довіри у клієнтів і потенційних покупців.

Терміни внесення змін

Далеко не завжди, але як правило терміни критично важливих змін в комерційних продуктах значно менше, ніж у некомерційних проектів. Це пов'язано з тим, що над комерційним продуктом працюють цілі групи розробників і ця робота є їх основним

заняттям. Розробникам-любителям як правило доводиться шукати додаткові способи заробітку, і це збільшує час, що витрачається на доповнення і зміни програм.

Спектр виконуваних завдань

Так як основним рушійним фактором створення комерційного ПЗ є одержання прибутку, то комерційні програмні продукти першими заповнюють вільні ніші та пропонують варіанти вирішення завдань відразу по мірі виявлення вакууму в будь-якому секторі ринку.

Програми «на замовлення»

Окремий вид комерційних програм, коли їх розробка оплочується безпосередньо замовником. Такі програми найчастіше позбавлені всіх переваг комерційних зпродуктів, оскільки мають обмежений бюджет, але більш адаптовані до вимог замовника, ніж аналоги.

3. Автоматизація роботи в бухгалтерії

В наші часи значна кількість фірм пропонує розробки, пов'язані з веденням бухгалтерського обліку. Ці програми умовно можна поділити на дві групи:

Першу групу бухгалтерських програм складають програми, які автоматизують окремі ділянки бухгалтерського обліку (які часто називаються АРМ- автоматизовані робочі місця)

До другої групи програм відносять малі та інтегровані системи. Обробляючи журнал господарських операцій, ці програми визначають обороти та залишки по рахункам, складають оборотно-сальдову відомість, готують підсумковий баланс та інші звіти.

До бухгалтерських програм висуваються наступні вимоги:

1. програма повинна легко налагоджуватися на конкретний об'єкт бухгалтерського обліку;
2. наявність закінченої системи бухгалтерського обліку;
3. системи повинні надавати можливість користувачу приймати остаточне рішення відносно проводки та господарської операції (налагодження довідників операцій);
4. мати систему прогнозу кінцевих результатів;
5. мати зручний інтерфейс;
6. друкувати звітні документи до податкової інспекції;
7. надавати можливість створювати копії даних та звітів на магнітних носіях;
8. надавати можливість відновлювати систему при “збоях”, аварійних ситуаціях;
9. мати засоби аналізу економічних показників та відповідно використовувати їх з метою аудиту.

Бухгалтерський конструктор - це бухгалтерська система з розширеними інструментальними можливостями. Реалізовані у таких системах “навички” обмежуються у більшості випадків не дуже великими можливостями. Виконання таких операцій, як розрахунок зносу ОЗ, оцінка залишків ТМЦ, розрахунок заробітної плати, калькуляція собівартості, ереоцінка валютних рахунків, розподілення прибутків в цих бухгалтеріях, як правило без спеціального налагодження здійснити неможливо. Для реалізації цих розрахунків потрібно оволодіти спеціальною мовою. самостійно навчити програму виконувати будь-які розрахунки, видавати відомості, звіти.

Бухгалтерський комплекс. В таких програмах чітко виділяються ділянки обліку. По кожній з ділянок створюються окремі програмі модулі, які інтегруються у єдиний програмний комплекс.

Модуль “Грошові кошти та розрахунки”:

- Ведення обліку по рахункам у банку, касі. Підготовка та проводка банківських та касових документів
- Авансові звіти.
- Автоматична переоцінка залишків на валютних рахунках.
- Оплата рахунків. Ведення журналів розрахунків з зовнішніми контрагентами та підзвітними особами.

Модуль “Основні засоби проводить”:

- Облік наявності, надходження та вибуття ОЗ.
- Ведення обліку по групам, нормам зносу, інвентарним номерам. підрозділам, матеріально відповідальним особам.
- Розрахунок амортизації (має можливість провести налагодження на метод розрахунку амортизації)

Модуль “Управління запасами”:

- Проводить облік наявності, та руху ТМЦ по різним місцям зберігання.
- Проводить облік у фактичних та облікових ціна.
- Надає можливість задавати довільні аналітичні ознаки.

Модуль “Управління закупками проводить”:

- Реєстрацію рахунків користувачів.
- Автоматичний облік сплати та відвантаження по рахункам.
- Автоматичне формування накладних по рахункам постачальників.
- Реєстрація податкових накладних та рахунків - фактур.

Модуль “Управління персоналом виконує”:

- Ведення карток співробітників.
- Ведення та контроль штатного розкладу.
- Формування наказів по персоналу.
- Ведення графіків відпусток.

Модуль “Заробітна плата виконує”:

- Ведення особистих рахунків на підставі наказів
- Ведення щоденного та сумового табельного обліку
- Перерахунок всіх видів нарахувань та утримань. Включаючи оплату по середньому заробітку.
- Надає можливість здійснювати виплати через касу. Ощадний банк, поштою.

Модуль “Зведеній облік”:

- Дозволяє налагодити багаторівневий план рахунків
- Проводить контроль кореспонденцій
- Дозволяє налагодити форми звітності.
- Проводить авторизацію поводок
- Проводить управління звітними періодами.

Програми цієї групи користуються найбільшим попитом на ринку бухгалтерських програм. Вони відносно дешеві і легко адаптуються до умов конкретного впровадження.

Галузеві системи. У більшості випадків основою цих систем є Бухгалтерські АРМи або його фрагменти, до яких приєднуються спеціалізовані галузеві АРМи.

Найбільш поширеними та детально проробленими є наступні системи “Торгівля” “Бюджетні організації”, “Промисловість”, “ Будівництво”, “Аудит”, “Банківські структури”.

Системи міжнародного рівня - ці системи підтримують як держаний та західні стандарти бухгалтерського обліку та звітності, підтримують декілька мов та валют. Необхідно відмітити що тут перевага у західних систем адаптованих до українського законодавства.

Як правило ці системи налагоджуються на специфіку аудиторської фірми міжнародного рівня.

Приклад такої програми програма: Audit Expert. Програма проводить аудит та аналіз діяльності підприємства за міжнародними вимогами.

4. Законність використання

Використання безкоштовного програмного забезпечення може здаватися дуже привабливим адже в нього не потрібно інвестувати свої гроші але перед початком впровадження необхідно точно усвідомлювати всі ризики пов'язані з експлуатацією таких програм.

ВІДСУТНІСТЬ ЛІЦЕНЗІЇ НА ПРОГРАМУ ЯКА ПІДТВЕРДЖУЄ ЗАКОННІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ

Це зовсім може і не бути проблемою якщо ви ведете облік у себе вдома, але якщо комп'ютер з програмою розташовуються в торговому залі магазину або в офісі де ви обслуговуєте клієнтів це може дати привід співробітникам державних служб вилучити таке програмне забезпечення разом з комп'ютером на якому воно працювало , і накласти на вас штраф за використання піратського програмного забезпечення.

ЗМІНА ЗАКОНОДАВСТВА

Безкоштовне бухгалтерське, торгове програмне забезпечення розробляється виключно на ентузіазмі його творця і не маючи комерційної вигоди навряд чи розробник буде витрачати час на його своєчасне доопрацювання, підтримку при зміні законодавчих норм (багато безкоштовні програми так і залишаються в тій початковій редакції в якій були випущені). Якщо зміни невеликі, наприклад змінився бланк податкової накладної то його можна виписати від руки а що робити якщо зміниться план рахунків бухгалтерського обліку як це недавно сталося в бюджетній сфері?

РОЗШИРЕННЯ ФУНКЦІОНАЛУ, ПІДКЛЮЧЕННЯ ТОРГОВОГО УСТАТКУВАННЯ

Ви почали працювати в своїй програмі внесли може і не одну тисячу товарних позицій, завели контрагентів, все виходить. Але приходить час і ви вирішуєте організувати для своїх клієнтів програму лояльності видати їм дисконтні карти а у вашій програмі такої підсистеми може і не бути зовсім, та й для читання штрих коду з карти потрібно підключити сканер штрих кодів, де знайти до нього такий драйвер щоб він зміг працювати з вашою програмою. Інший приклад, ви почали торгувати товаром який повинен продаватися через касовий апарат, зазвичай в таких випадках до торгової програми підключають фіскальний принтер що дає можливість друкувати

фіiscalний чек безпосередньо з програми. Підключити фіiscalний принтер до безкоштовній програмі практично неможливо.

ПЕРЕХІД НА ЛІЦЕНЗІЙНЕ ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Якщо ви захочете перейти на більш функціональне комерційне ліцензійне програмне забезпечення ви повинні розуміти що перенести дані з вашої програми в іншу навряд чи вийде через: відсутність механізму вивантаження даних в програмі, розбіжності структури даних в старій і новій програмі, дорожнеча послуг сторонніх фахівців з виконання таких робіт. В результаті весь час і зусилля які ви витратили на настройку безкоштовної програми, внесення даних, навчання роботи з нею, буде безповоротно втрачено і все доведеться починати з нуля!

Домашнє завдання:

1. Законспектувати матеріал уроку